

LATVIJAS UNIVERSITĀTES BIZNESĀ, VADĪBAS UN EKONOMIKAS FAKULTĀTES
PRODUKTIVITĀTES ZINĀTNISKAIS INSTITŪTS
“LATVIJAS UNIVERSITĀTES DOMNĪCA LV PEAK”

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
BIZNESĀ, VADĪBAS
UN EKONOMIKAS
FAKULTĀTE

EKONOMIKAS BAROMETRS

Nr. 2 (2) 2022.gada decembris

Krievijas militārās agresijas Ukrainā izraisītie piegāžu ķēžu traucējumi, energoresursu dārdzība un inflācijas kāpums, kā arī globālā pieprasījuma samazināšanās negatīvi ietekmē Latvijas izaugsmes tempus. Sagaidāms, ka 2022. gadā IKP pieaugs par 2 % tas ir par 2-3 procentpunktiem mazāk nekā tika prognozēts pirms Ukrainas kara, bet 2023. gadā izaugsme būs daudz mērenāka – par 0,4 %. Enerģijas tirgus un citu preču tirgi ir veicinājuši inflāciju, kas atsevišķos mēnešos, salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pirms gada, ir pat pārsnieguši 20 %. 2023. gadā inflācija saglabāsies augsta, tomēr zemākā līmenī nekā 2022. gadā. Neraugoties uz ekonomikas satricinājumiem, darba tirgus saglabājas stabils, jo pieprasījums pēc darbaspēka joprojām ir augsts. Ņemot vērā, ka liela daļa uzņēmumu joprojām saskaras ar darbaspēka trūkumu, bezdarbs 2023. gadā pieaugs tikai mēreni. Tikmēr paredzams, ka nominālās algas pieaugums 2023. gadā turpinās palielināties, taču tās pieauguma tempi būs zemāki par inflācijas pieauguma tempu, izraisot pirktspējas samazināšanos. Konkurētspējas mazināšanās riski joprojām ir ļoti augsti, jo pandēmijas izraisītās krīzes rezultātā ir palielinājusies plaisa starp produktivitātes un darbaspēka izmaksām. Lai celtu konkurētspēju, līdztekus atbalsta pasākumiem uzņēmumiem pārorientācijai no Krievijas tirgiem uz citiem, kā arī birokrātijas, ēnu ekonomikas un korupcijas būtiskai samazināšanai, svarīgākais ir aktivizēt politiku, kas vērsta uz produktivitātes celšanu. Latvijas vājākais punkts ir inovācijas, kas prasa ieguldījumus pētniecībā un attīstībā, kā arī cilvēku zināšanu un prasmju pilnveidošanā. Jāveicina kredītiestāžu finansējums uzņēmumiem. Salīdzinot ar ES vidējo līmeni, zemais kredītēšanas līmenis ir viens no galvenajiem pēdējās desmitgades Latvijas izaugsmes atpalicības no Lietuvas un Igaunijas cēloņiem. Tāpat viens no galvenajiem uzdevumiem ir enerģētikas drošības nostiprināšana. Energoresursu un pārtikas sadārdzināšanās apstākļos ir jānodrošina mērķēts atbalsts riska grupām. Ņemot vērā ģeopolitisko nenoteiktību, nepieciešams veikt budžeta izdevumu radikālu izvērtēšanu un efektīvi ieguldīt Atveseļošanās fonda līdzekļus Latvijas ekonomikas konkurētspējas stiprināšanai.

KRIEVIJAS IEBRUKUMS UKRAINĀ NEGATĪVI IETEKMĒ IZAUGSMES PERSPEKTĪVAS.

Ukrainas karš ir lielākais drauds Latvijas un arī visas pasaules ekonomiskajai attīstībai. Piegāžu ķēžu traucējumi, energoresursu dārdzība un inflācijas kāpums, kā arī globālā pieprasījuma samazināšanās būtiski ietekmē ekonomiku.

2022. gada 1. ceturksnī Latvijā vēl pilnā apmērā nebija jūtamas kara sekas. IKP palielinājās par 5,6 %, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Kāpumu ietekmēja pakāpeniska Covid-19 ierobežojumu atcelšana. Taču jau 2. ceturksnī izaugsmes tempi gada griezumā kritās līdz 2,9 %, bet 3. ceturksnī IKP jau samazinājās par 0,6 %. LV PEAK

izveidotais apsteidzošo indikatoru rīks rāda, ka tuvākajos mēnešos turpināsies vāja ekonomiskā attīstība, kuru ietekmēs nenoteiktība un augstā inflācija (skatīt infografiku 11.lpp).

Ekonomikā grūtākā situācija būs 2023. gada pirmajā pusē. Izaugsme varētu atgriezties 2023. gada vidū. Atbilstoši LV PEAK ekspertu¹ konsensus prognozei, kopumā 2022. gadā IKP pieaugs par 2 % un tas ir par 2-3 procentpunktiem mazāk kā tika prognozēts pirms Krievijas iebrukuma Ukrainā. Savukārt 2023. gadā IKP pieaugums tiek prognozēts par 0,4 %. Dominē izaugsmes lejupvērstie riski, no kuriem svarīgākie ir saistīti ar globālo ģeopolitisko un tirdzniecības spriedzi, kā arī globālā pieprasījuma samazināšanās.

1.tabula. Ekonomikas atveseļošanas ietekmē ģeopolitiskā spriedze

	2019	2020	2021	2022	2023p
IKP (izmaiņas % pret iepriekšējo gadu)	2,6	-2,2	4,1	2,0 p	0,4
Bezdarbs (bezdarbnieki % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, 15-74 gadi)	6,3	8,1	7,6	6,7 p	6,9
Darba algas (vidējās bruto darba samaksas izmaiņas % pret iepriekšējo gadu)	7,2	6,2	11,8	8,3 p	7,8
Inflācija (gada vidējā patēriņa cenu inflācija, %)	2,8	0,2	3,3	17,3	8,4

Avots: Centrālā statistikas pārvalde (CSP), p - LV PEAK ekspertu konsensus prognoze.

Ņemot vērā šī brīža situāciju, LV PEAK eksperti par neatliekamiem uzdevumiem situācijas stabilizācijai uzskata atbalsta uzņēmumiem tirgus pārorientēšanai intensificēšanu, birokrātijas, ēnu ekonomikas un korupcijas būtisku samazināšanu, energoresursu un pārtikas sadārdzināšanās apstākļos mērķēta atbalsta grupām nodrošināšanu, kā arī kredītiestāžu finansējuma uzņēmumiem veicināšanu. Tāpat viens no galvenajiem uzdevumiem ir enerģētikas drošības un neatkarības no Krievijas nodrošināšana.

LV PEAK pasūtītā Pētījumu centra SKDS Latvijas iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 29 gadiem veiktā aptauja norāda, ka jaunieši kopumā ir diezgan pesimistiski par ekonomiskās situācijas attīstību īstermiņā, bet ilgtermiņā skats ir krietni optimistiskāks (skatīt pielikumu).

DARBA TIRGUS VĒL JOPROJĀM ATPALIEK NO PIRMS PANDĒMIJAS LĪMEŅA.

Neraugoties uz Ukrainas kara negatīvo ietekmi uz ekonomisko attīstību, Latvijas darba tirgus 2022. gadā turpināja atveseļoties no pandēmijas radītajām sekām.

Nodarbināto skaits 2022. gada 3. ceturksņos pieauga par 20,8 tūkstošiem jeb 2,4 %, salīdzinot ar 2021. gada atbilstošo

periodu. Tomēr tas joprojām atpaliek no pirms Covid-19 krīzes līmeņa. Nodarbināto skaits 2022. gada 3. ceturksnī bija par 18,3 tūkstošiem jeb 2 % mazāks nekā 2019. gada 3. ceturksnī.

Pieaugot nodarbinātībai, samazinās bezdarbs. Bezdarba dinamikā pozitīvas tendences ir vērojamas jau kopš 2020. gada vidus. Bezdarba līmenis 2022. gada 3. ceturksnī bija 6,9 % jeb par 0,3 procentpunktiem mazāks nekā attiecīgi 2021. gada 3. ceturksnī. Vienlaikus bezdarba līmenis 2021. gadā joprojām bija par 1,2 procentpunktiem augstāks nekā pirms pandēmijas. Arī ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits un iedzīvotāju līdzdalības līmenis darba tirgū joprojām atpaliek no pirms pandēmijas perioda.

LV PEAK ekspertu konsensus prognoze rāda, ka 2022. gadā vidēji bezdarba līmenis būs 6,7 %, bet 2023. gadā tas nedaudz pieaugs līdz 6,9 %, jo sagaidāma krasa izaugsmes piebremzēšanās.

Atbilstoši aptaujas rezultātiem, arī jauniešu vidū dominē uzskats, ka īstermiņā situācija darba tirgū būtiski nepasliktināsies.

¹ Latvijas Universitātes domnīcas LV PEAK eksperti pārstāv šādas institūcijas: Latvijas Produktivitātes padomi, Latvijas Universitātes produktivitātes institūtu, Latvijas Universitātes

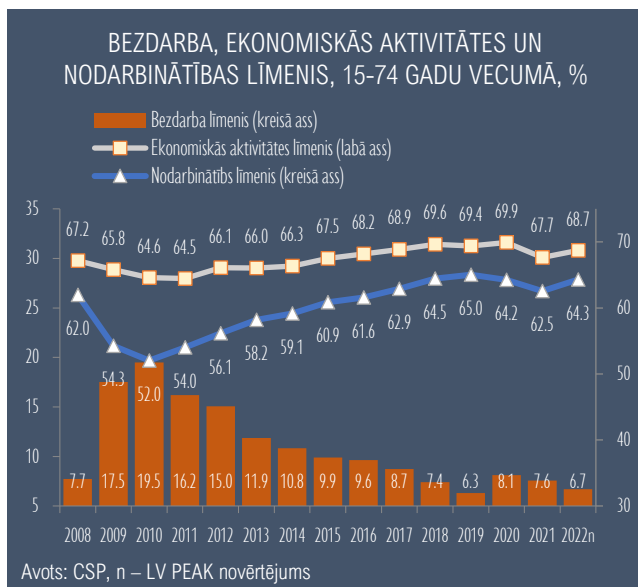
Biznesa, vadības un ekonomikas fakultāti, Fiskālās disciplīnas padomi, Latvijas Zinātņu akadēmiju, u.c.

DARBA TIRGUS SAGLABĀSIES SASPRINGTS.

Neraugoties uz to, ka 2023. gadā nedaudz varētu pieaugt bezdarbs, darba tirgus saglabāsies saspringts. Ar vien jūtamāks kļūst darba roku trūkums, par ko liecina vakanču skaita un darbavietu noslodzes pieaugums.

Nodarbinātības līmeņa samazināšanās un nelabvēlīgie demogrāfiskie procesi sašaurina darbaspēka piedāvājumu darba tirgū un paaugstina darbaspēka nepietiekamības riskus. Īstermiņā Ukrainas bēgļi palielinās darbaspēka piedāvājumu.

1. grafiks. Covid-19 krīze ir ietekmējusi darba tirgu

Tāpat, jāņem vērā, ka Covid-19 pandēmijas krīze ir paātrinājusi darbaspēka pieprasījuma strukturālās pārmaiņas. No vienas puses, paātrinot darbavietu automatizāciju darbaspēka intensīvajās nozarēs – galvenokārt samazinot zemas un vidējas kvalifikācijas darbaspēka pieprasījumu bez profesionālām prasmēm. Savukārt, no otras puses, palielinot augstākās kvalifikācijas darbavietu īpatsvaru, jo īpaši informācijas un komunikācijas pakalpojumos. Tāpat strukturālās problēmas var padziļināt darba tirgus reģionālās atšķirības, kas nākotnē var kavēt darba tirgus atlabšanu.

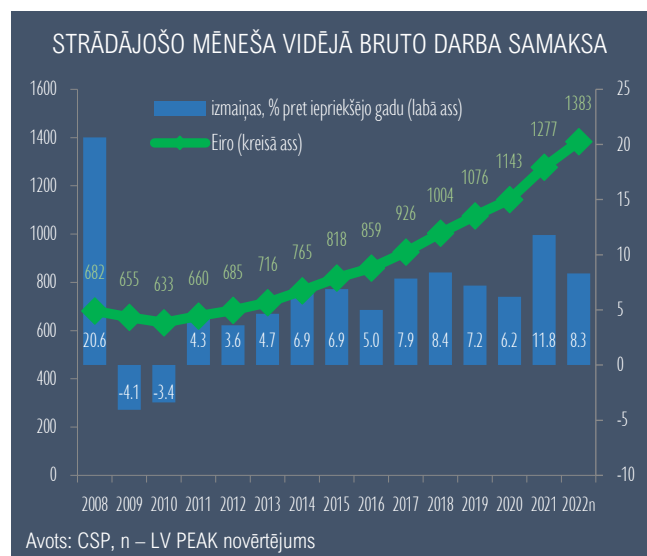
Redzot, ka nākotnē darba tirgū saasināsies darbaspēka nepietiekamības problēma, LV PEAK eksperti uzskata, ka ir nepieciešams stiprināt pieaugušo izglītības sistēmu, lai nodrošinātu darbaspēka pāreju no neproduktīvam jomam uz augošām nozarēm. Pieaugušo izglītības sistēmas efektivitātei būs nozīmīga loma arī Covid-19 un Krievijas-Ukrainas kara negatīvo seku mazināšanā un kopējā tautsaimniecības produktivitātes līmeņa paaugstināšanā.

DARBASPĒKA TRŪKUMS UN SASPRINGTAIS DARBA TIRGUS VEICINA ALGU PIEAUGUMU.

Mēneša vidējā bruto darba samaksa turpina strauji palielināties. 2022. gada 3. ceturksnī, salīdzinot ar attiecīgo periodu 2021. gadā, tā palielinājās par 6,3% – pieaugot līdz

1 384 eiro mēnesī. Jāatzīmē, ka nozīmīgs algu pieaugums Latvijā ir bijis vērojams jau iepriekšējos gados – vidējais algu pieaugums pēdējo 5 gadu laikā ir bijis tuvu 7 % gadā. Tomēr pretstatā iepriekšējos gados novērotā neto darba samaksa 2022. gada pirmajos 3 ceturkšņos, ņemot vērā patēriņa cenu kāpumu, ir samazinājusies, kas liecina par algoto darbinieku pirkspējas krišanos. Sagaidāms, ka šāda tendence īstermiņā turpināsies, kamēr straujais inflācijas pieaugums nemazināsies.

2. grafiks. Darba algas turpina strauji augt

LV PEAK ekspertu prognoze rāda, ka neskatoties uz ģeopolitisko spriedzi, algas turpinās pieaugt: 2022. gadā – par 8,3 %, bet 2023. gadā – par 7,8 procentiem.

TUVĀKAJOS MĒNEŠOS SAGLABĀSIES AUGSTA INFLĀCIJA.

Covid-19 pandēmijas laikā 2020. gadā, būtiski ierobežojot pieprasījumu, samazinājās arī cenas. Atsevišķos mēnešos 12-mēnešu cenu izmaiņas bija pat negatīvas. Vidējais cenu līmenis 2020. gadā palielinājās vien par 0,2 procentiem.

Ekonomikas pielāgošanās pēc pandēmijas apstākļiem notika strauji. Loģistika, piegāžu ķēdes un ražošanas jaudas netika līdzīgi augošajam pieprasījumam, kas noteica strauji pasaules cenu kāpumu 2021. gada otrā pusē, jo īpaši metālam, kokam u.c. starppatēriņa precēm. Kopš 2022. gada februāra beigām situāciju pasliktināja Krievijas kara darbība Ukrainā – strauji pieauga energoresursu un izejmateriālu cenas. Tik straujš cenu kāpums pēdējo reizi Latvijā bija pirms 15 gadiem.

2022.gada decembrī patēriņa cenas Latvijā bija par 20,8 % augstākas nekā pirms gada, bet gada vidējā inflācija pieauga līdz 17,3 %. Vislielākā ietekme uz inflāciju 2022. gadā bija pārtikas, elektroenerģijas un kurināmā, kā arī degvielas cenu kāpumam. Decembrī gada griezumā pārtikas cenas palielinājušās par 29,3 %, elektroenerģijai, gāzei un cietajam kurināmajam – par 63,9 % un degvielai – par 17,8 procentiem.

3. grafiks. Kopš 2021.gada otrās puses strauji aug cenas

Tuvākajos mēnešos inflācija saglabāsies augsta. Cenu kāpums 2023. gada pavasarī varētu piebremzēties un LV PEAK prognozē, ka kopumā 2023. gadā gada vidējā inflācija samazināsies līdz 8,4 procentiem.

4. grafiks. Inflāciju ietekmē enerģijas un pārtikas cenas

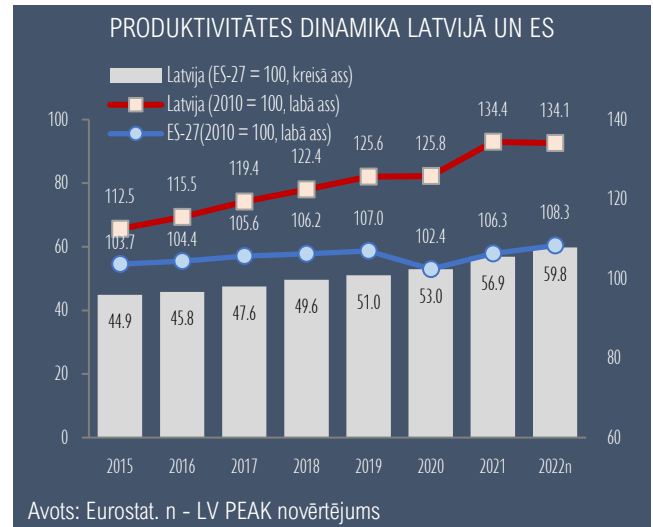
Šajā apkures sezonā būtiska loma augsto cenu negatīvās ietekmes mazināšanā iedzīvotājiem ir valsts sniegtais atbalsts. Vienlaikus LV PEAK eksperti uzskata, ka ļoti svarīgi, lai valsts atbalsts būtu precīzi mērķēts uz trūcīgāko iedzīvotāju grupām, kurām tas ir nepieciešams visvairāk.

PRODUKTIVĪTĒS DINAMIKA IR ĻOTI SVĀRSTĪGA.

Kopš 2020. gada produktivitātes dinamiku ietekmē nevienmērīgas korekcijas produktu un darba tirgos, reaģējot uz Covid-19 pandēmijas ierobežošanas pasākumiem un ģeopolitiskiem satricinājumiem. 2020. gadā produktivitāte

pieauga tikai par 0,1 %, bet jau 2021. gadā, mazinoties ierobežojumiem un atjaunojoties ekonomiskām aktivitātēm, produktivitātes pieauguma temps paātrinājās un tas bija par 6,8 % augstāks nekā pirms gada. Savukārt 2022. gada trīs ceturkšņos, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, produktivitāte samazinājās par 0,3 procentiem.

5. grafiks. Produktivitātes plaisa mazinās

Lai gan produktivitātes dinamika pēdējos desmit gados ir bijusi gandrīz 3,5 reizes straujāka nekā vidēji ES, joprojām saglabājas liela produktivitātes plaisa. IKP uz vienu nodarbināto faktiskajās cenās Latvijas tautsaimniecībā provizoriski 2022. gadā bija gandrīz 60 % no vidējā ES līmeņa.

DARBASPĒKA IZMAKSAS TURPINA PIEAUGT.

Ekonomisko aktivitāšu samazināšanās ietekmē 2020. gadā arī darbaspēka izmaksas pieauga lēnāk nekā 2019. gadā – par 5% (2019. gadā – par 7,8 %). Neraugoties uz to, produkcijas vienības darbaspēka izmaksas (ULC) pieauga par 4,8 %, ko noteica produktivitātes lēns pieaugums (par 0,1 %).

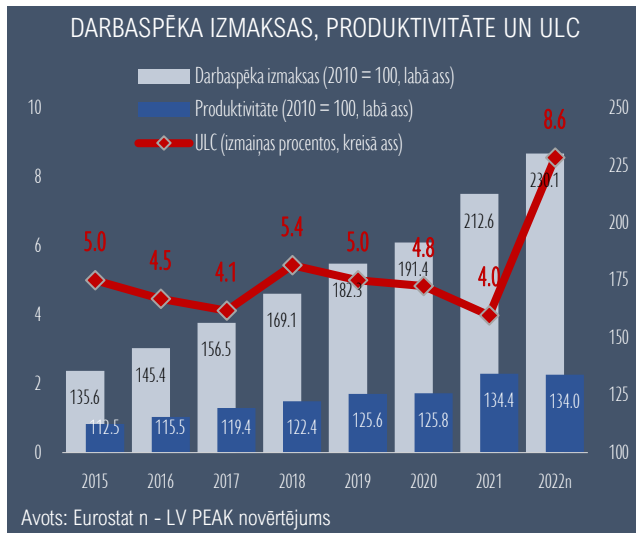
2021. gadā darbaspēka izmaksas turpināja pieaugt un bija par 11 % augstākas nekā pirms gada. Produktivitātes pieaugums (par 6,8 %) mazināja darbaspēka sadārdzināšanās spiedienu uz konkurētspēju. ULC pieaugums 2021. gadā bija mērenāks nekā pirms gada (pieauga par 4 %). Darbaspēka izmaksu dinamika 2022. gada trīs ceturkšņos bija nedaudz mērenāka nekā 2021. gadā, tomēr produktivitātes samazinājuma dēļ, ULC pieauga par 8,6 %. Straujš nominālā ULC pieaugums ir vērojams visās Baltijas valstīs.

NERAUGOTIES UZ IZMAKSU UN CENU KONKURĒTSPĒJAS RADĪTĀJU VĀJINĀŠANOS, LATVIJAS EKSPORTA TIRGUS DAĻA PIEAUG.

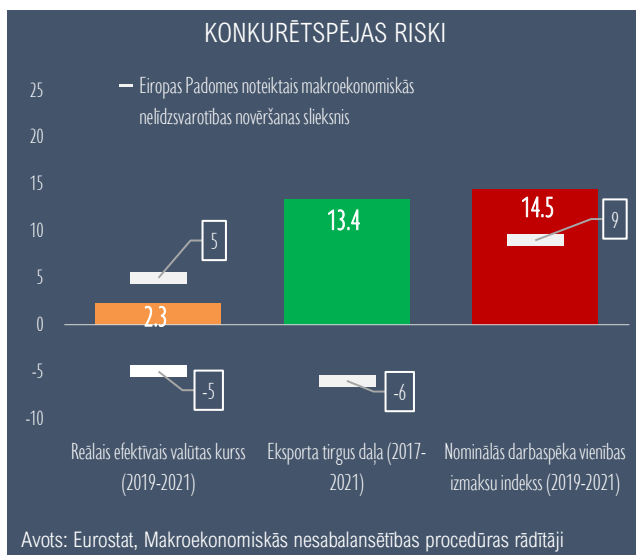
Aug izmaksu konkurētspējas vājināšanās riski, par ko liecina reālā efektīvā valūtas kursa (REER) un ULC pieaugums. Tomēr Latvijas eksporta tirgus daļas dinamika joprojām ir pozitīva.

2020. gadā tā palielinājās par 10,2 %, bet piecos gados (2016.-2020.) – pieauga par 18,2 %. To noteica preču eksporta tirgus daļas kāpums – par 24,7 % un pakalpojumu eksporta tirgus daļas pieaugums par 3,4 procentiem

6. grafiks. Darbaspēka izmaksas aug straujāk nekā produktivitāte

7. grafiks. Palielinās izmaksu konkurētspējas riski

PRODUKTIVĪTĀTES PALIEĻINĀŠANA IR GALVENAIS IZAUGSMI NOTEICOŠAIS FAKTORS.

Krīžu izraisītās korekcijas būtiski nemaina ilgtermiņa tendences darbaspēka izmaksu dinamikā, kas arī turpmāk būs visai strauja. Darbaspēka izmaksu kāpumu lielā mērā ietekmē nelabvēlīgas demogrāfiskās tendences, augošs pieprasījums un augsta konkurence ES atvērtajos darba tirgos.

2022. gadā darbaspēka izmaksas ir būtiski pārsniegušas pirms pandēmijas līmeni, kamēr produktivitātes kāpums šajā pašā laikā ir bijis mērenāks. Tas liecina par produktivitātes plaisas

palielināšanos. Latvijas lielākais izaicinājums ir produktivitātes palielināšana, kas ir vienīgais ceļš kā novērst arvien pieaugošo izmaksu spiedienu uz konkurētspēju. LV PEAK eksperti uzskata, ka produktivitātes pieaugumam arvien vairāk būs jābalstās uz zinātnesietilpīgām darbībām, kuru īpatsvars ekonomikā šobrīd ir mazs. Latvijas vājākais punkts ir inovācijas – ieguldījumi pētniecībā un attīstībā, kā arī cilvēku zināšanu un prasmju pilnveidošanā. Tomēr, politikas veidotāji nedrīkst aizmirst „vecās” problēmas, kā, piemēram, infrastruktūras nepilnības, reģionu krāsās atšķirības, sociālo nevienlīdzību, u.c. Produktivitātes un konkurētspējas paaugstināšanai ir nepieciešama vispusīga un plašāka pieeja – spēcīgs sniegums vienā jomā nevar kompensēt vāju veikumu citā.

COVID-19 PANDĒMIJA IR IZRAISĪJUSI BŪTISKAS IZMAIŅAS LĪDZ ŠIM ĪSTENOTAJĀ FISKĀLAJĀ POLITIKĀ.

2020. gadā ES tika aktivizēta *Stabilitātes un izaugsmes (SIP) pakta vispārējā izņēmuma klauzula*, ļaujot ES valstīm palielināt vispārējās valdības budžeta deficītu 2020. - 2022. gadā tādā apjomā, cik ir nepieciešams pandēmijas radītā ekonomikas kaitējuma mazināšanai. Ņemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā un visas ar to saistītās sekas, SIP *vispārējā izņēmuma klauzula* būs spēkā arī 2023. gadā.

Augstu deficīta līmeni 2020. - 2022. gados noteica apjomīga atbalsta pasākumu pakete Covid-19 ietekmes mazināšanai un ekonomikas atveseļošanai. 2022. gada budžets tika apstiprināts ar deficītu 4,8 % apmērā no IKP. Tomēr Ukrainas kara dēļ budžeta deficīts būs augstāks. Atbilstoši Eiropas Komisijas un Finanšu ministrijas novērtējumam 2022. gadā tas varētu sasniegt 7 % no IKP. 2023. gads sāksies ar pagaidu jeb tehnisko valsts budžetu, kuru valdība 2022. gada oktobra vidū apstiprināja ar budžeta deficītu 3,3 % apjomā no IKP. Pilnvērtīgu 2023. gada budžetu pieņems jaunā Saeima.

2.tabula. Covid-19 pandēmijas ietekmē budžeta deficīts būtiski palielinājās

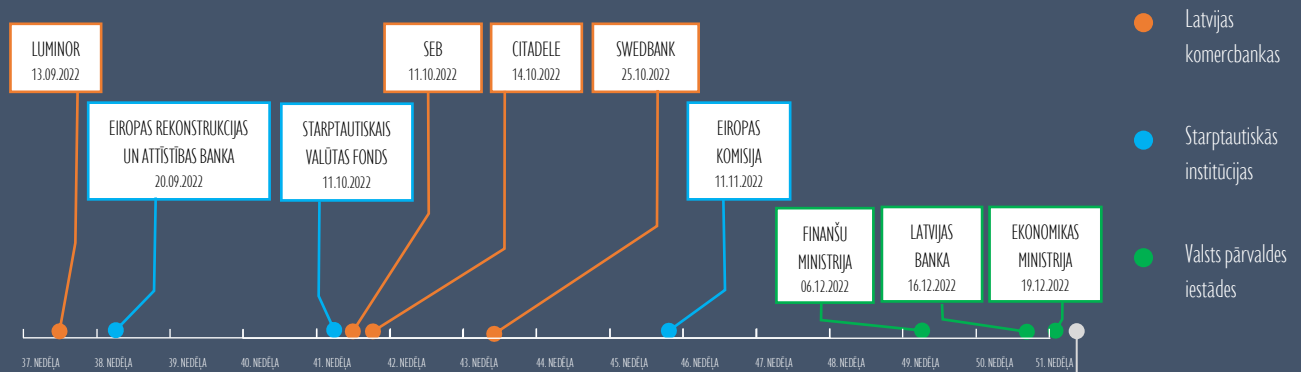
	2018	2019	2020	2021	2022p
Ieņēmumi, % pret IKP	38,5	37,6	37,8	37,0	36,3
Izdevumi, % pret IKP	39,4	38,2	42,2	44,0	43,3
Bilance, % pret IKP	-0,8	-0,6	-4,3	-7,0	-7,0

Avots: CSP, p – Eiropas Komisijas prognoze

Ņemot vērā ģeopolitisko nenoteiktību, LV PEAK eksperti uzskata, ka nepieciešams veikt budžeta izdevumu radikālu izvērtēšanu un efektīvi ieguldīt Atveseļošanās fonda līdzekļus ekonomikas konkurētspējas stiprināšanai.

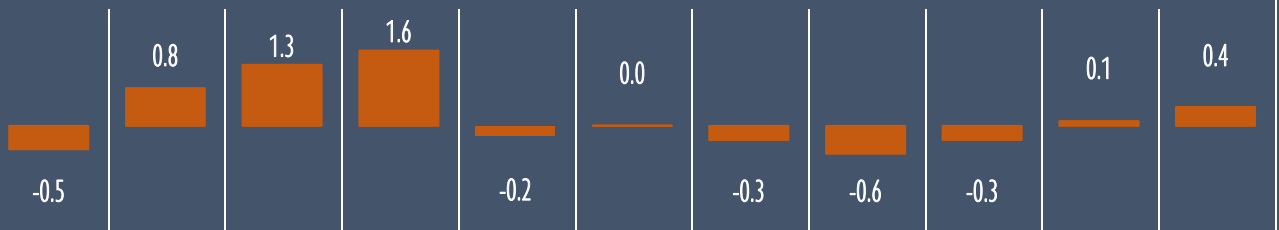
INFOGRAFIKA

LATVIJAS UN STARPTAUTISKO INSTITŪCIJU PROGNOZES – EKONOMIKA SABREMZĒJAS, SAGLABĀSIES AUGSTA INFLĀCIJA

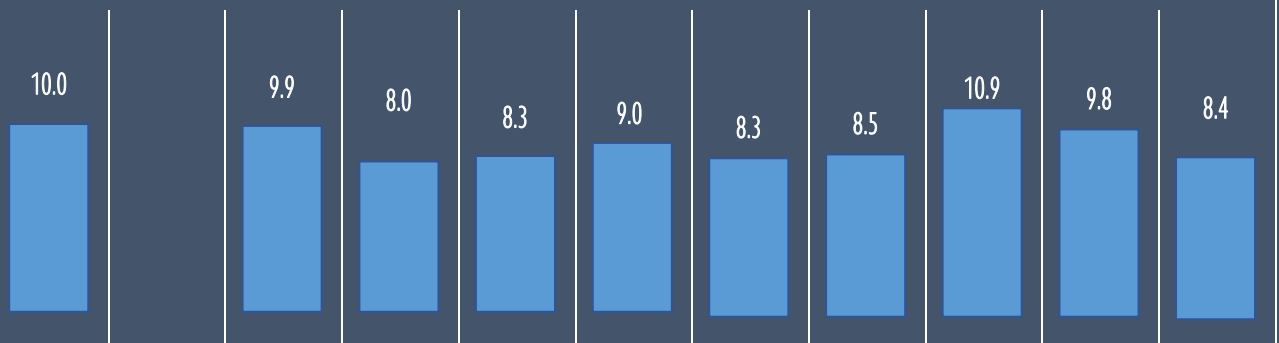

LUMINOR	ERAB	SEB	SVF	CITADELE	SWEDBANK	EIROPAS KOMISIJA	FINANŠU MINISTRIJA	LATVIJAS BANKA	EKONOMIKAS MINISTRIJA	LV PEAK EKSPERTU KONSENSUS PROGNOZE
Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	19.12.2022.

IKP PROGNOZES 2023.GADAM, %

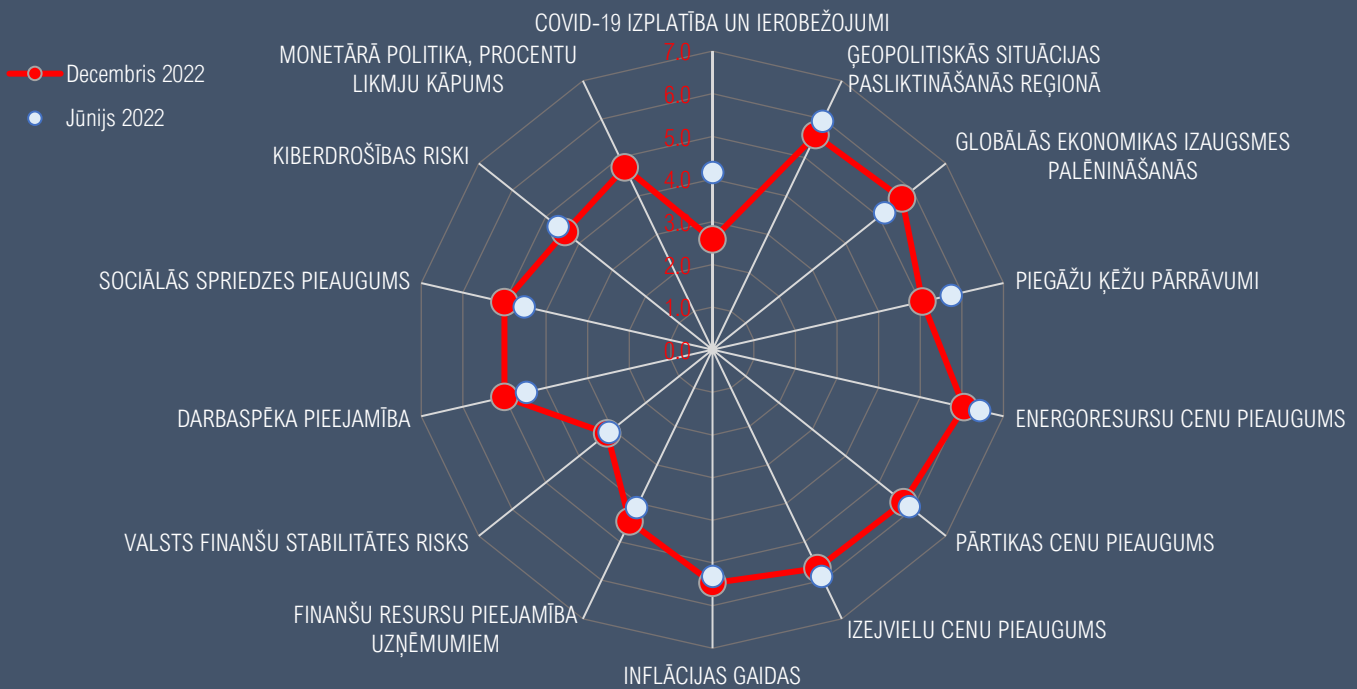
INFLĀCIJAS PROGNOZES 2023.GADAM, %

INFOGRAFIKA

GALVENIE EKONOMIKAS IZAUGSMES RISKI ĪSTERMIŅĀ – AUGSTĀS CENAS UN GLOBĀLĀS EKONOMIKAS IZAUGSME

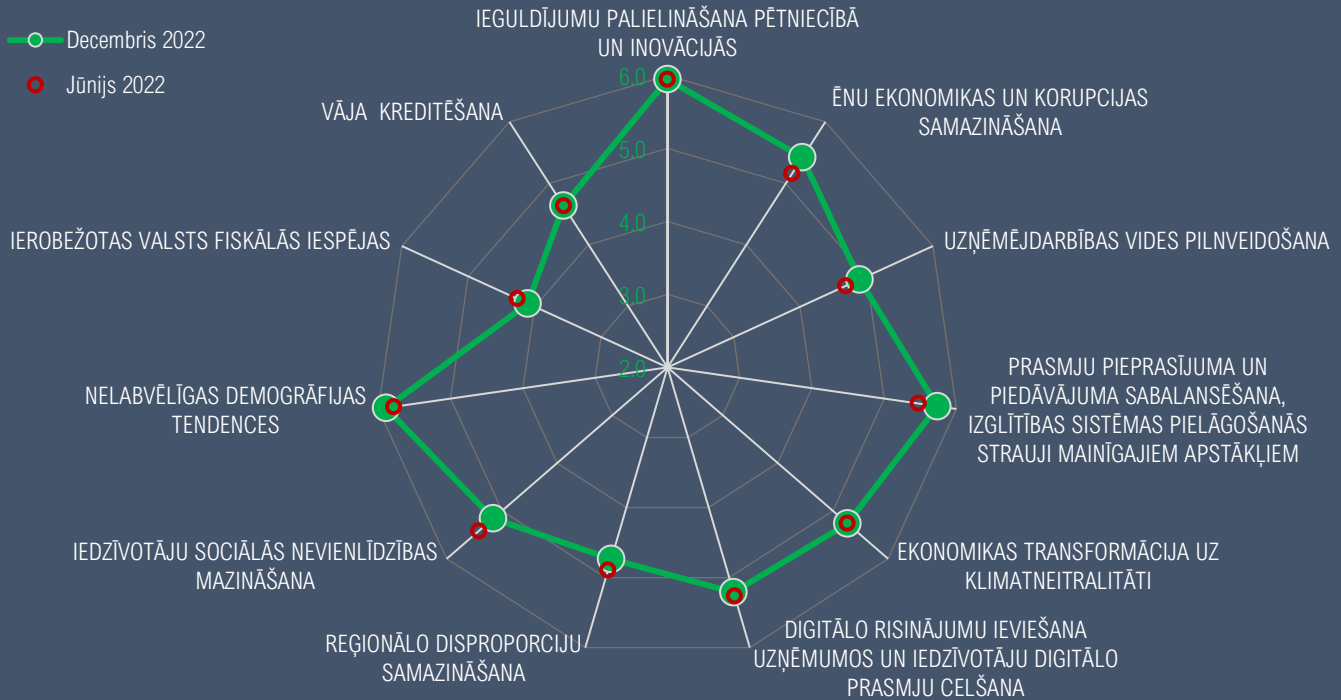
LV PEAK ekspertu aptaujā tika lūgts novērtēt iespējamos riskus ekonomikas izaugsmei īstermiņā skalā no 1 (ļoti zems risks) līdz 7 (ļoti augsts risks). Galvenie identificētie riski ir energoresursu, pārtikas un izejvielu cenu pieaugums un augstās inflācijas gaidas, kā arī iespējamā Globālās ekonomikas izaugsmes palēnināšanās un ģeopolitiskā situācija reģionā.

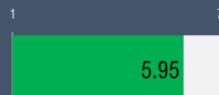
INFOGRAFIKA

GALVENIE VIDĒJA TERMIŅA IZAIČINĀJUMI IZAUGSMEI NEMAINĀS– IEGULDĪJUMI PĒTNIECĪBĀ, JAUNOS PRODUKTOS, CILVĒKKAPITĀLĀ

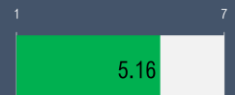
LV PEAK ekspertu aptaujā tika lūgts novērtēt iespējamus izaicinājumus ekonomikas izaugsmei vidējā termiņā skalā no 1 (ļoti zems) līdz 7 (ļoti augsts). Galvenie izaicinājumi ir nepietiekamie ieguldījumi pētniecībā un attīstībā. Nozīmīga loma nākotnes izaugsmei ir cilvēkkapitālam – nelabvēlīgā demogrāfiskā situācija un prasmju piedāvājuma un pieprasījuma atbilstība arī tika norādīti kā būtiski izaicinājumi.

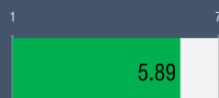
IEGULDĪJUMU PALIELINĀŠANA PĒTNIECĪBĀ UN INOVĀCIJĀS

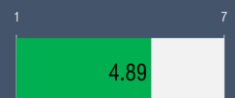
IEDZĪVOTĀJU SOCIĀLĀS NEVIENLĪDZĪBAS MAZINĀŠANA

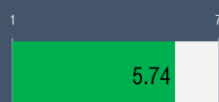
NELABVĒLĪGAS DEMOGRĀFIJAS TENDENCES

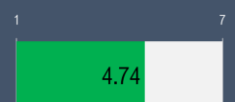
UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDES PILNVEIDOŠANA

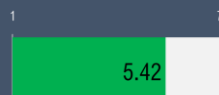
PRASMJU PIEPRASĪJUMA UN PIEDĀVĀJUMA SABALANSĒŠANA, IZGLĪTĪBAS SISTĒMAS PIELĀGOŠANĀS STRAUJI MAINĪGAJIEM APSTĀKĻIEM

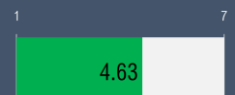
REĢIONĀLO DISPROPORCIJU SAMAZINĀŠANA

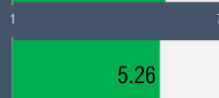
ĒNU EKONOMIKAS UN KORUPCIJAS SAMAZINĀŠANA

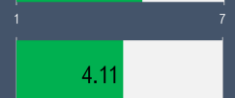
VĀJA KREDITĒŠANA

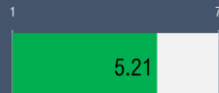
EKONOMIKAS TRANSFORMĀCIJA UZ KLIMATNEITRALITĀTI

IEROBEŽOTAS VALSTS FISKĀLĀS IESPĒJAS

DIGITĀLO RISINĀJUMU IEVIEŠANA UZŅĒMUMOS UN IEDZĪVOTĀJU DIGITĀLO PRASMJU CELŠANA

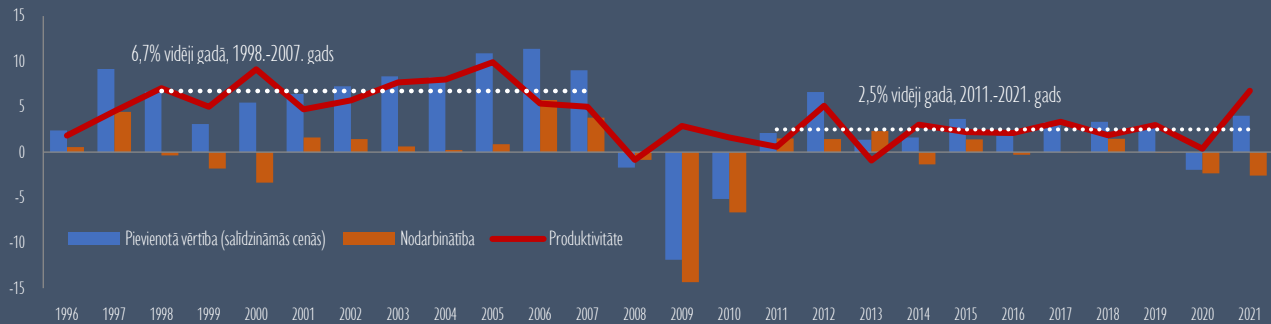

INFOGRAFIKA

PRODUKTIVITĀTE LATVIJĀ

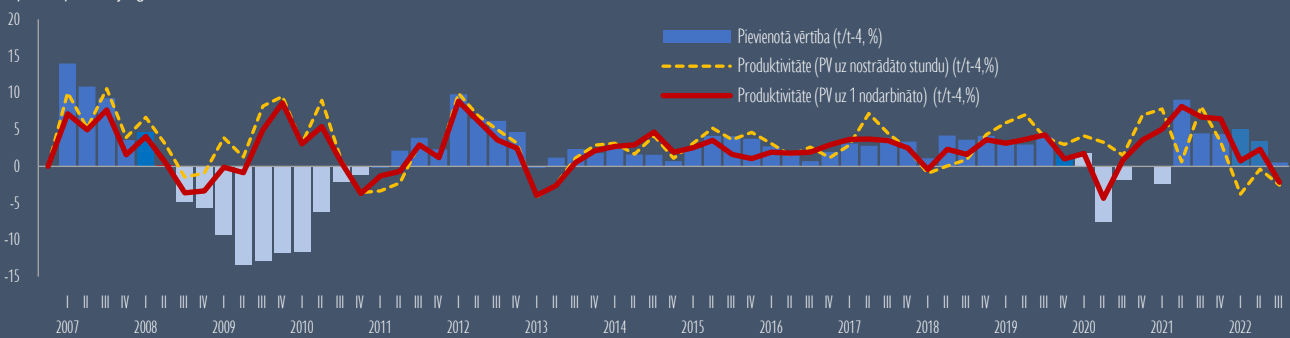
LATVIJAS PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS, NODARBINĀTĪBAS UN PRODUKTIVITĀTES PIEAUGUMA TEMPI

% pret iepriekšējo gadu

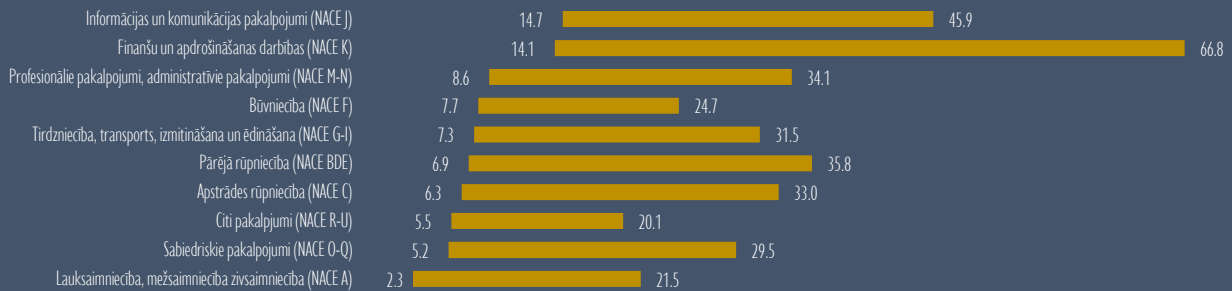
LATVIJAS PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS, NODARBINĀTO SKAITA UN NOSTRĀDĀTO STUNDU DINAMIKA

% pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, neizlīdzināti dati

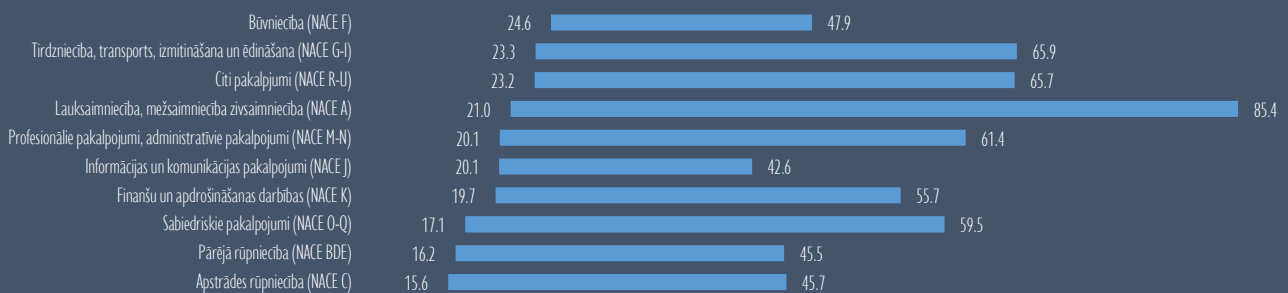
LATVIJAS NOZARU PRODUKTIVITĀTE 2000.-2021.

tūkstošos eiro uz vienu nodarbināto, faktiskajās cenās

LATVIJAS NOZARU PRODUKTIVITĀTE PRET ES VIDĒJO LĪMENI

faktiskajās cenās, ES=100

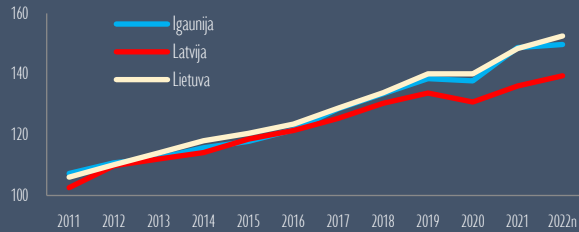
Avots: Eurostat

INFOGRAFIKA

BALTIJAS VALSTU SALĪDZINĀJUMS

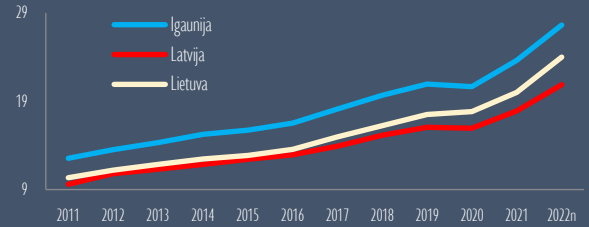
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS

Dinamika salīdzināmās cenās, 2010.gads=100

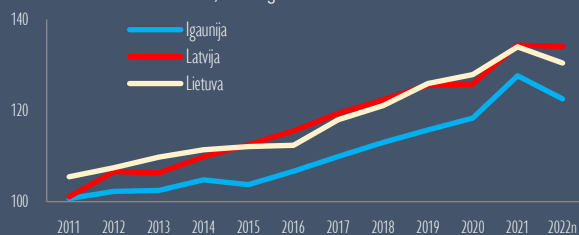
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS UZ 1 IEDZĪVOTĀJU

Faktiskajās cenās, tūkst. EUR

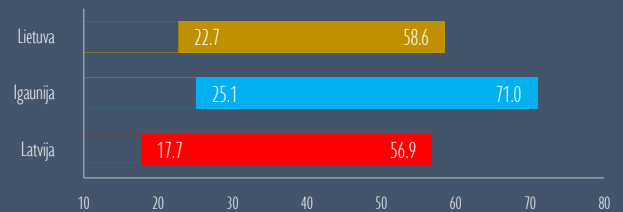
PRODUKTIVITĀTE

Dinamika salīdzināmās cenās, 2010.gads=100

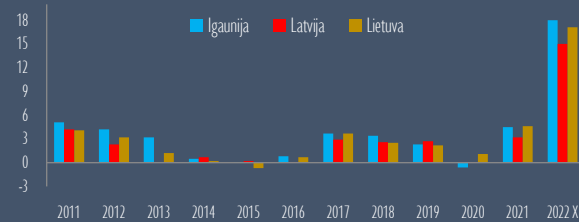
PRODUKTIVITĀTES KONVERĢENCE

No 2000.-2021.gadam, faktiskajās cenās, ES=100

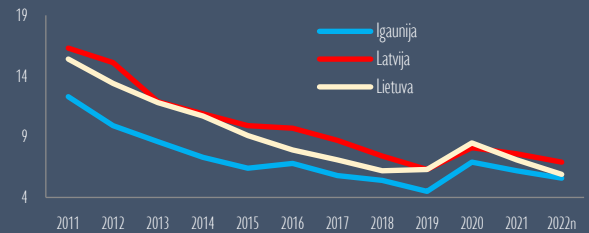
INFLĀCIJA

Harmonizētais patēriņa cenu indekss, gada vidējās izmaiņas, %

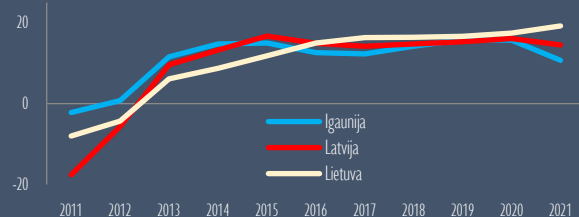
BEZDARBS

Bezdarba līmenis 15-74 gadu vecuma grupā, %

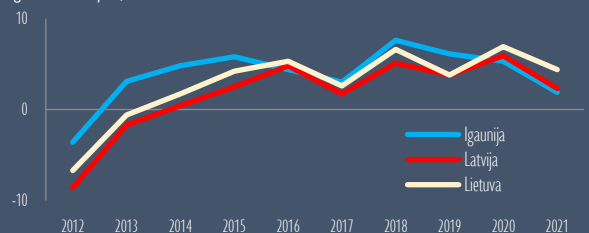
NOMINĀLAIS ULC

Produkcijas vienības darbaspēka izmaksu 3-gadu izmaiņas, %

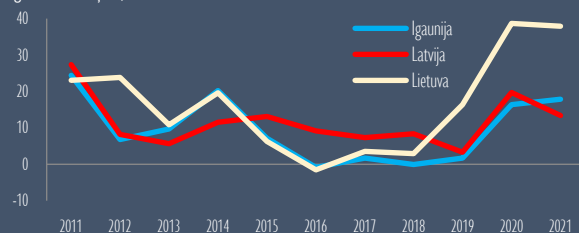
REĀLAIS EFEKTĪVAIS VALŪTAS MAIŅAS KURSS

3-gadu izmaiņas, %

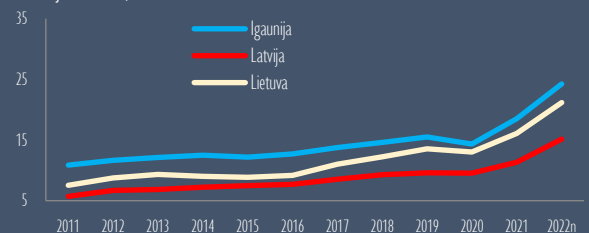
EKSPORTA TIRGUS DAĻAS

5-gadu izmaiņas, %

EKSPORTS UZ 1 IEDZĪVOTĀJU

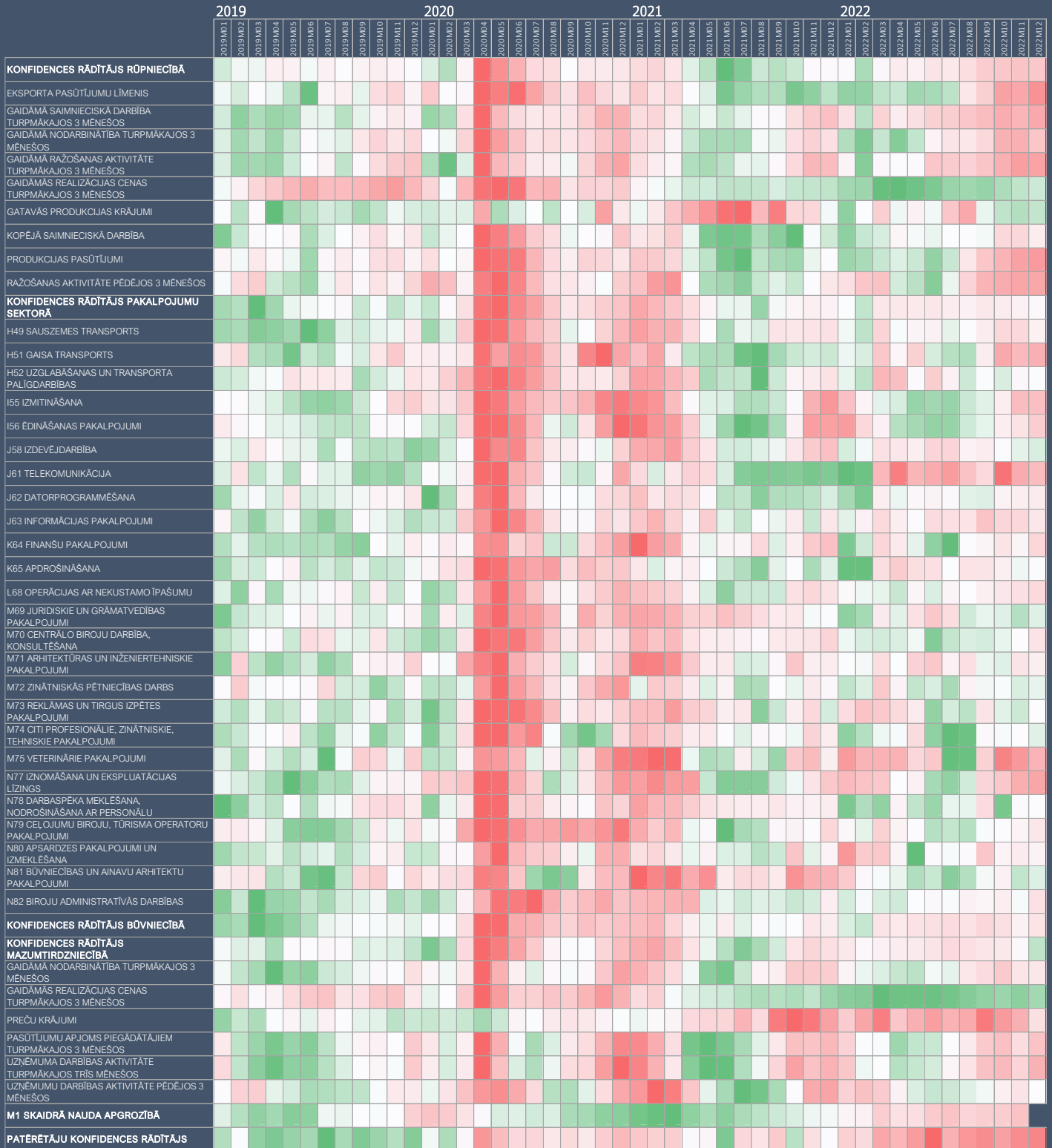
Faktiskajās cenās, tūkst. EUR

Avots: Eurostat, n - LV PEAK novērtējums

INFOGRAFIKA
APSTEIDZOŠIE INDIKATORI

LV PEAK 2022. gada rudenī pēc Ekonomikas ministrijas pasūtījuma veica pētījumu – “Apsteidzošo indikatoru rīka izveide, t.sk. atvērto datu izmantošana u.c. alternatīvi risinājumi reālā laika ekonomikas monitoringam”. Viens no datu vizualizācijas rīkiem ir siltumkarte, kur izmantoti konjunktūras rādītāji apstrādes rūpniecībā, būvniecībā, pakalpojumu nozarēs un mazumtirdzniecībā, kā arī ietverti iedzīvotāju konfidences rādītājs un Latvijas Bankas dati par skaidras naudas apjomu apgrozībā. Siltumkartē katra rādītāja relatīvās vērtības laika periodā ir iekrāsotas diapazonā no sarkanā (zemākais līmenis) līdz zaļajam (augstākais līmenis).

Avots: LV PEAK <https://www.lvpeak.lv/zinatniskie-projekti/pasakumu-listenosana-investiciju-un-produktivitatesma/>